

Avsiktlig utsättning av genetiskt modifierad potatis med resistens mot *Phytophthora infestans*

BESLUT

Jordbruksverket bifaller ansökan. Detta beslut gäller under fem odlingsår, dvs. längst till och med den 31 december 2009. Som villkor för beslutet gäller att utsättningen och hanteringen i övrigt av den genetiskt modifierade potatisen sker i enlighet med vad som har angivits i ansökan. Dessutom ska nedanstående villkor följas.

1. Ni ska varje år skriftligen informera de berörda kommunerna och genom massmedia lokalt informera allmänheten om den planerade utsättningen. Det ska av informationen klart framgå i vilka kommuner utsättningen kommer att ske. Kopior av den genomförda informationen ska ha kommit in till Jordbruksverket innan utsättningen påbörjas.
2. Ni ska varje år ge försöksutförarna noggranna skriftliga instruktioner för utsättningens utförande och skötsel, särskilt om skörd och efterbehandling av utsättningsytorna. En kopia av de skriftliga instruktionerna ska ha kommit in till Jordbruksverket innan utsättningen påbörjas.
3. Alla utsättningsytor ska mätas ut i förhållande till fasta punkter i landskapet så att de lätt kan återfinnas. Kartor som anger respektive utsättnings exakta belägenhet ska ha kommit in till Jordbruksverket innan utsättningen påbörjas.
4. Inom en vecka efter att sättningen har slutförts ska uppgifter om försöksytornas storlek och utsättningsdatum ha kommit in till Jordbruksverket.
5. Rapportering ska ske varje år senast den 31 december enligt det rapporteringsformulär som återfinns på Jordbruksverkets webbplats.

ÄRENDET

Den 18 januari 2005 ansökte ni om att under åren 2005-2009 få genomföra avsiktlig utsättning av genetiskt modifierad potatis. Potatisorten *Solanum tuberosum* 'Impala' har modifierats för att få resistens mot oomyceten *Phytophthora infestans*. Denna patogen orsakar bladmögel och brunröta hos potatis.

Potatisen har transformerats med en genskvens från *Solanum bulbocastanum*. Denna centralamerikanska art är en vild släkting till vår odlade potatis. Resistensgenen, *Rpi-blb2*, regleras av sin ursprungliga promotor som i *S. bulbocastanum* ger ett lågt uttryck i hela växten under hela livscykeln. Tre

konstruktioner med olika mycket av *S. bulbocastanums* DNA i anslutning till genen, har transformerats till potatis och resulterat i klonerna T5/7, T6/3 och T8/1. Kanamycinresistensgenen, *npt II*, med ursprung i bakterien *Escherichia coli*, Tn5 transposonen, har använts som selektionsgen.

Utvärdering av resistensen kommer att ske i fält och utföras på samma sätt som *Phytophthora*-tester på konventionellt förädlad material. En blandning av flera fältisolat av *P. infestans* kommer att användas. Inokulering sker direkt i fält på plantor av en mottaglig potatissort för att efterlikna en naturlig infektion.

De transgena klonernas *P. infestans*-resistens har utvärderats i växthusförsök där plantorna infekterats med flera aggressiva isolat av båda parningstyperna av *P. infestans*. Klonerna uppvisade god resistens mot isolaten.

Infektionstrycket av *P. infestans* är stort på de flesta platser där potatisodling förekommer, och även där fältförsöken kommer att ske. I områdena runt fältförsöken behandlas potatisodlingar rutinmässigt med fungicider mot *P. infestans*.

Utsättningen kommer att ske på maximalt 3 000 m² per år i en eller flera av Halmstad, Kristianstad och Landskrona kommuner. Avsikten med försöket är att under fältförhållanden studera de modifierade egenskapernas stabilitet, identifiera eventuella morfologiska avvikelser, producera fältodlat material för laboratorieförsök, utvärdera agrikulturellt värde inklusive resistensegenskaper och producera utsäde för nästföljande års fältförsök.

Skyddsåtgärder

Av ansökan framgår bl.a. följande om skyddsåtgärder:

Det ska finnas en skyddszon med ett avstånd på 20 meter till annan potatisodling. Fälten kommer att besiktigas minst två gånger per vecka under säsongen och eventuella skillnader mellan de transformerade och icke-transformerade klonerna kommer att registreras.

Skörd kommer att till största delen utföras maskinellt och med stor noggrannhet för att eliminera förekomst av överliggare.

Efter avslutat fältförsök föreslås en ettårig träda med registrering och avlägsnande av plantor. Ingen potatisodling ska förekomma året efter trädan. Skulle potatisplantor förekomma i fält under det året kommer potatis inte heller att odlas året därefter.

Delar av skörden från fältförsöken kommer att lagras vid Svalöf Weibull AB:s avdelning för foderväxter och potatis i Svalöv. En del av materialet kommer att analyseras för att sedan destrueras genom autoklavering eller förbränning. Resterande knölar kommer att destrueras genom krossning, rivning eller ångning följt av kompostering. Alternativ destruktion kan ske i biogasanläggning eller nedbrytning i Svalöf Weibulls gödselbehållare i enlighet med tillstånd med dnr 22-2859/01 för vidare spridning av slam på åkermark. För destruktion av mindre mängder är kokning eller frysning i frys ett alternativ.

Transport ska ske med ett separat transportmedel, som inte lastar annan potatis, alternativt i märkta, väl tillslutna containrar eller säckar. Den genetiskt modifierade potatisen ska lagras skild från annan potatis och vara väl märkt.

Remissinstanser

Livsmedelsverket, Naturvårdsverket, Lunds universitet, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Ekologiska Lantbrukarna, Greenpeace och Svenska Naturskyddsföreningen har fått möjlighet att yttra sig över ansökan. Ärendespecifika kommentarer från remissinstanser redovisas i bilaga tillsammans med Jordbruksverkets kommentarer.

Den genetiskt modifierade potatisen har tillförts en ny egenskap varför Gentekniknämnden och Naturvårdsverket har yttrat sig över ett förslag till beslut enligt 2 kap. 11 § förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön. Naturvårdsverket och gentekniknämnden tillstyrker Jordbruksverkets förslag till beslut.

Allmänhetens synpunkter

Enligt 2 kap. 10 § förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön ska allmänheten och andra intresserade få tillfälle att yttra sig innan Jordbruksverket beslutar i ärenden om avsiktlig utsättning. En sammanfattning av ansökan har lagts ut på Jordbruksverkets webbplats och det har därigenom funnits möjlighet att lämna synpunkter på ansökan.

Jordbruksverket har inte mottagit några synpunkter från allmänheten i detta ärende.

SKÄL FÖR BESLUTET

Enligt 13 kap. 12 § miljöbalken krävs tillstånd för att genomföra en avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer. Jordbruksverket är tillståndsmyndighet för ifrågavarande verksamhet enligt 2 kap. 2 § förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och enligt 13 § och punkten F i bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

Riskbedömning

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 2 kap. 3 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Försiktighetsprincipen framgår även av 1 kap. 3 § förordning (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

Av 2 kap. 4 § miljöbalken framgår att för verksamheter som tar i anspråk markområden ska en sådan plats väljas att ändamålet kan uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Av 2 kap. 7 § miljöbalken framgår att kraven i 2 kap. 2-6 §§ gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Av propositionen till miljöbalken (1997/98:45, del 1 s. 231f) följer att hänsynsreglerna i miljöbalken ska tillämpas så att inte orimliga krav ställs på verksamhetsutövaren med hänsyn till den effekt som skyddsåtgärderna och försiktighetsmåten kommer att ha på miljön och kostnaderna för dessa åtgärder. Vidare sägs att någonstans går en gräns där marginalnyttan för miljön inte uppväger de kostnader som läggs ned på försiktighetsmåten. Detta gäller oavsett vilken verksamhet det rör sig om.

Enligt 13 kap. 8 § miljöbalken ska avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer föregås av en utredning, som ska kunna läggas till grund för en tillfredsställande bedömning av vilka hälso- och miljöskador som organismerna kan orsaka.

Miljöriskbedömning

Potatis förökar sig främst vegetativt med knölar men det finns sorter som kan bilda frön. Sorten 'Impala' som används i detta försök uppges blomma ibland men sätter ytterst sällan frö. Potatispollen kan endast spridas korta sträckor. Korsning mellan potatis och vilda släktingar som finns i Europa ger under naturliga förhållanden inte upphov till livskraftiga hybrider. Den korsbefrukning som kan ske är till annan odlad potatis. Fröplantor och kvarblivna knölar i odlingen förstörs i regel av jordbearbetning och kemisk ogräsbekämpning samt konkurreras ut av den efterföljande grödan.

Utanför odlingslandskapet har potatis mycket liten konkurrensförmåga, bl.a. på grund av dålig köldtolerans. Detta gäller i synnerhet i norra Europa där fältförsöken i denna ansökan kommer att genomföras. Resistens mot *P. infestans* skulle i teorin kunna ge ett övertag mot icke-resistenta potatissorter då denna sjukdom är mycket vanlig. Det finns redan idag mer eller mindre toleranta sorter i odling och en resistent planta klarar sig bättre på ett smittat fält än en mottaglig planta. I fält överlever sällan knölar tillräckligt länge, på grund av ovan nämnda anledningar, för att kunna sprida sig. Det finns inga uppgifter om att andra toleranta sorter skulle vara mer invasiva eller konkurrenskraftigare utanför fält.

Resistensgener av den typ som används i det här försöket har använts även i traditionell resistensförädling. Resistensproteinet har i den förädlingen inte visat sig påverka ursprungsgrödan mer än att den eftersökta egenskapen tillförts.

Resistensen i den aktuella genetiska konstruktionen är mycket specifik mot *P. infestans* på grund av ett interagerande mellan organismerna. Resistensen kommer sig av en så kallad gen-för-gen mekanism. När en patogen angriper en

växt avsevärrar den samtidigt vissa ämnen, *avr-faktorer*. Speciella resistensgener (R-gener) i plantan känner av dessa ämnen och skickar signaler (signaltransduktion) till andra delar av växten och ett försvar mobiliseras. Detta försvar (s.k. hypersensitivetsreaktion) leder till att växtcellen dör och infektionen avstannar. Den mycket specifika resistensen mot *P. infestans* betyder att det är osannolikt med negativa effekter på icke-målorganismer så som jordlevande, och då speciellt mykorrhizabildande svampar.

Fältförsöket omfattar odling och hantering av potatisen och den kommer inte att användas som foder eller livsmedel. Utifrån de förutsättningarna finns det ingen rimlig anledning att misstänka att den genetiskt modifierade potatisen skulle ge några negativa effekter på människors eller djurs hälsa.

Transformerade kloner har visat sig ge en bred, icke-rasspecifik resistens mot *P. infestans* i växthusförsök. Sökanden har också visat att sporulering av oomyceten till stor del inhiberades. Detta innebär att fortsatt spridning av den enskilda patogenen hejdas. *P. infestans* är redan vanligt förekommande på försöksplatserna och en eventuell oväntad, ytterligare spridning av sjukdomen till följd av dessa försök skulle inte förändra nuvarande förhållanden. Vid resistensförsök med konventionellt växtmaterial och samma metodik har det inte noterats några problem i närbelägna eller efterföljande potatisodlingar gällande sjukdomstrycket.

Antibiotikaresistens ger inte en gröda konkurrensfördel under fältförhållanden. Denna resistens ger en fördel under laboratorieförhållande då materialet avsiktligt utsätts för antibiotika för selektion av transformerade skott.

Slutsats

Jordbruksverket anser att ni har lämnat en riskbedömning som är rimlig. Jordbruksverket bedömer att de föreslagna skyddsåtgärderna och den teknik som används, tillsammans med de ytterligare villkor som ställs i detta beslut, är tillräckliga för att skydda människors hälsa och miljön.

Jordbruksverket har inte funnit att platserna för försöken innebär att verksamheten medför någon skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Utsättningen bedöms inte påverka några officiellt erkända biotoper eller skyddade områden.

Etisk bedömning

Enligt 13 kap. 13 § miljöbalken får tillstånd lämnas endast om den verksamhet som ansökan avser är etiskt försvarbar. Den etiska bedömningen består inte av kvantitativa bedömningar om riskers omfattning, men uppfattningen om ett visst förfarande är etiskt godtagbart eller inte kan påverkas av hur stora riskerna bedöms vara. Att en genteknisk verksamhet bedöms vara godtagbar enligt riskbedömningen ovan, dvs. enligt 2 kap. 3-4 §§ miljöbalken, innebär att riskerna för skadlig påverkan redan har beaktats. En genteknisk verksamhet ska

tillåtas enbart om den medför samhällsnytta, dvs. en nytta som inte begränsar sig till verksamhetsutövaren, utan som också har ett allmännyttigt värde. Ett enskilt fältförsöks allmännyttiga värde kan vara svårt att förutsäga då det handlar om kunskapsinsamlande och ett långsiktigt förädlingsarbete. Det är dock avgörande för den svenska jordbruks- och trädgårdsnäringens konkurrenskraft på sikt att det bedrivs växtförädling för svenska förhållanden. Detta kan säkerställas genom att det finns en svensk växtförädling med hög kunskapsnivå och utvecklingskapacitet. Sett i ett större sammanhang kan därmed även enskilda fältförsök bidra till samhällsnytta.

Potatis som är resistent mot *P. infestans* skulle kunna ge en positiv effekt på miljön. En resistent potatis skulle avsevärt minska användandet av kemisk bekämpning i potatisodling vilket skulle vara ett viktigt steg i arbetet med att uppnå miljökvalitetsmålet Giftfri miljö.

Sammantagen bedömning

Vid en sammantagen bedömning av risken och den etiska bedömningen anser Jordbruksverket att det finns skäl att bifalla ansökan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om ni vill överklaga detta beslut ska ni skriva till Miljödomstolen i Växjö. Skrivelsen ställs alltså till miljödomstolen men ska skickas eller lämnas till **Statens jordbruksverk, 551 82 Jönköping**. I skrivelsen ska ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som begärs. Överklagandet ska ha kommit in till Jordbruksverket inom tre veckor från den dag då ni fick del av beslutet.

I detta ärende har avdelningschefen Carl Johan Lidén beslutat. Handläggaren Heléne Ström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen Gabriella Cahlin, handläggarna Jenny Andersson, Malin Carlsson och Staffan Eklöf samt juristen Conny Öhman deltagit.

Carl Johan Lidén

Heléne Ström

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Ändrade uppgifter för år 2-5 ska skickas in till Jordbruksverket innan utsättningen påbörjas. Oförutsedda händelser som kan innebära risk för människa, hälsa eller miljö ska omedelbart rapporteras till tillsynsmyndigheten. Detta framgår av 2 kap. 15 § förordning (2002:1086).

För transport finns bestämmelser i Jordbruksverkets föreskrift (SJVFS 2004:4) om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade växter.

För export till tredje land av utsäde från försök gäller särskilda regler som framgår av förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer.

Observera att utsäde som i senare generationer ska certifieras ska redan från in vitro stadiet följa de krav som anges i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering av m.m av utsädespotatis. Detta gäller t. ex. krav på testning av ursprungsmaterialet avseende frihet från växtskadegörare.

Försöksutsäde som inte certifieras ska vara försett med växtpass och följa de regler som anges i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare.

Bilaga: Sammanställning av remissvar och Jordbruksverkets kommentarer

Sammanställning av remissvar och Jordbruksverkets kommentarer

I sammanställningen benämns remissinstanserna enligt följande: Naturvårdsverket (NV), Livsmedelsverket (SLV), Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Lunds universitet (LU), Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Ekologiska Lantbrukarna, Greenpeace, Svenska Naturskyddsföreningen (SNF).

Instans	Remissvar	Jordbruksverkets kommentar (SJV)
NV	NV tillstyrker Jordbruksverkets förslag till beslut med de villkor som ingår i det.	-
SLV	<p>SLV ser ingen anledning att motsätta sig avsiktlig utsättning av den genetiskt modifierade potatisen. Detta under förutsättning att det skördade materialet omhändertas på ett sådant sätt att ingen risk för konsumtion uppstår.</p> <p>NPTII-proteinet har tidigare utvärderats inom EU och inte funnits toxiskt eller allergent medan RPI-BLB2-proteinet inte har utvärderats med avseende på dessa egenskaper. SLV har genomfört en bioinformatisk utredning på aminosyrasekvensen för proteinet RPI-BLB1 som även det ger resistens mot <i>P. infestans</i>. Den sammantagna bedömningen av det proteinet blev att RPI-BLB1 troligen inte är allergent. SLV påpekar att detta inte betyder att proteinet RPI-BLB2 inte är allergent, men att det inte heller är en varning för att så skulle vara fallet. Det föreligger en potentiell risk för allergier vid hantering av potatisen men detta är inget frekvent problem i potatis. Eftersom potatisen inte ska konsumeras föreligger ingen risk för livsmedelsallergi.</p> <p>Det föreligger en potentiell risk att halten glykoalkaloider och eventuellt andra naturliga toxiner har påverkats av modifieringen.</p> <p>Risken för att människor oavsiktligt skulle kunna exponeras för potatisen minimeras genom att försöksytan får</p>	<p>SJV har bedömt att sökandens förslag till säkerhetsåtgärder kommer att vara tillräckliga för att ingen risk för konsumtion uppstår.</p> <p>Det finns ingen uppenbar anledning att misstänka att så har skett. Den införda egenskapen deltar inte i någon biosyntesväg som bidrar till bildandet av toxiner.</p>

	ligga i träda nästföljande år.	
Ekologiska lantbrukarna	<p>Ekologiska lantbrukarna avstyrker ansökan.</p> <p>Ekologiska lantbrukarna anser att ingen odling av genetiskt modifierat material ska godkännas innan frågan om samexistens är löst. Ekologiska lantbrukarna efterfrågar mer analysdata från växthusförsök och anser att vissa grundläggande data ska vara undersökta och besvarade innan fältförsök kan komma ifråga.</p> <p>Redovisning av miljö-, och hälsoeffekter av GMO i fråga om spridning, ändrad kemisk sammansättning besvaras enbart med att det inte finns anledning att antaga att det ger några effekter. Detta går ex. att kontrollera genom att analysera kemisk sammansättning och jämföra pollenproduktion och frösättning med modersorten. Gällande effekter på icke-målorganismer konstateras bara att egenskapen inte är avsedd att ge några sådana.</p> <p>Ekologiska lantbrukarna hänvisar även till den svenska policyn att antibiotikaresistensgener ska avvecklas och borde därmed inte tillåtas i fältförsök.</p>	<p>Jordbruksverket anser att ansökan innehåller de uppgifter som krävs för att en bedömning av den genetiskt modifierade potatisen ska kunna genomföras för den avsedda användningen.</p> <p>Förutom naturliga begränsningar för spridning hos potatis så kommer isoleringsavstånd och andra skyddsåtgärder att förhindra spridning av egenskaperna. I fältförsök ställs villkor på sådana isoleringsavstånd att samexistensproblematiken inte ska vara aktuell. Det finns ingen anledning att tro att införandet av resistensgenen skulle påverka vitala funktioner som pollenproduktion. Det är dessutom sällan som sorten 'Impala' blommar och sätter frön. Eventuella miljöeffekter vid ett fältförsök är lokala och tillfälliga om inte växten eller egenskapen sprider sig.</p> <p>I traditionell förädling med samma typ av resistens har inte några oönskade effekter kunnat påvisas. Resistensgener av denna typ är vanligtvis mycket specifika och det finns ingen rimlig anledning att tro att den aktuella modifierade potatisen ska skilja sig från detta speciellt gällande påverkan på icke-målorganismer.</p> <p>EFSA har bedömt <i>nptII</i> som säker för användning vid kommersiell odling och användning av genetiskt modifierade växter. Det är en slutsats som SJV delar. Risken är inte större vid fältförsök. Kommissionen har sagt att medlemstaterna ska använda EFSA:s bedömning som riktlinje för den fall till fallbedömning som ska göras av GMO.</p>

SNF	<p>SNF anser att ansökan skall avslås.</p> <p>SNF anser att ansökan har ett visst intresse för miljömålsarbetet, speciellt miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö. Det som talar emot är att så länge samexistens- och ersättningsfrågan inte är löst ska varken kommersiell odling av gmo eller fältförsök tillåtas. Risker för spridning är mycket liten när det gäller potatis men det är en principiell fråga att inte tillåta odling förrän ovanstående problem är lösta.</p> <p>SNF påpekar också att antibiotikaresistenta markörgener ska fasas ut, enligt ett principiellt beslut på EU nivå vilket är ännu en anledning att inte tillåta försöket.</p>	<p>Samexistens mellan odling av GM, konventionella och ekologiska grödor innebär att varje odlare fritt ska kunna välja bland dessa produktionsformer. Förutom naturliga begränsningar för spridning hos potatis så kommer isoleringsavstånd och andra skyddsåtgärder att förhindra spridning av egenskaperna. Potatis från fältförsök får inte förekomma i andra potatispartier avsedda för användning som foder eller livsmedel. I fältförsök ställs villkor på sådana isoleringsavstånd att samexistensproblematiken inte ska vara aktuell.</p> <p>I direktiv 2001/18/EG, artikel 4.3 står det: Medlemsstaterna och kommissionen skall säkerställa att genetiskt modifierade organismer som innehåller gener som ger resistens mot antibiotika som används för medicinsk eller veterinär behandling beaktas särskilt när miljöriskbedömningen utförs, i syfte att fastställa och gradvis ta bort markörer för antibiotikaresistens i genetiskt modifierade organismer som kan ha negativa effekter på människors hälsa och på miljön. Någon ytterligare principiellt beslut har inte tagits i EU.</p> <p>EFSA har bedömt <i>nptII</i> som säker för användning vid kommersiell odling och användning av genetiskt modifierade växter. Det är en slutsats som Jordbruksverket delar. Risker är inte större vid fältförsök. Kommissionen har sagt att medlemsstaterna ska använda EFSA:s bedömning som riktlinje för den fall till fallbedömning som ska göras av GMO.</p>
-----	--	---

SLU	SLU rekommenderar att ansökan beviljas. Det finns ingenting i ansökan eller övrig litteratur som tyder på att transgen potatis med resistensgenen <i>Rpi-blb2</i> på något sätt skulle innebära risker för den biotiska miljön. Det finns inga vilda släktingar till potatis i Sverige och skyddszonen på 20 meter till närmsta potatisodling är mer än tillräcklig. Det har inte kunnat påvisas några risker genom uttryck av <i>nptII</i> -genen i transgena växter.	-
LRF	LRF tillstyrker att ansökan beviljas. LRF menar dock att de befintliga och de tillförda proteinsekvenserna inte är identiska, och om en ökad resistens erhålls genom modifieringen bör både proteinstruktur, dess egenskaper och bl.a. ev. effekter på markens organismer kartläggas under femårsperioden.	-

Övriga instanser har inte kommit in med yttranden.

Växtodlingsenheten
Heléne Ström

BESLUT

Dnr 22-450/05

2006-04-19

Plant Science Sweden AB
Herman Ehles väg 4
268 31 Svalöv

Ändring av villkor i beslut

BESLUT

Jordbruksverket bifaller ansökan. Ändring av beslutet gäller för resten av tillståndsperioden. Utsättning och hantering ska i övrigt följa ansökan och tidigare beslut.

ÄRENDET

Ni kom den 5 april 2006 in med en förfrågan om att få utöka antalet kommuner i ärendet med Jordbruksverkets dnr 22-450/05. Ärendet gäller fältförsök med genetiskt modifierad potatis. Ni har idag tillstånd att utföra fältförsök i kommunerna Halmstad, Kristianstad och Landskrona. Ni önskar nu att utöka antalet kommuner för försöken med kommunerna Piteå, Krokoms, Umeå och Skellefteå. Ni har tillstånd för försök på max 3000 m² per år för den genetiskt modifierade potatisen. Den sammanlagda arealen kommer inte att öka på grund av att antalet kommuner utökas.

SKÄL FÖR BESLUTET

Jordbruksverket anser inte att utökning av antalet kommuner för fältförsöken utgör någon ökad risk för människors hälsa eller miljön.

I detta ärende har enhetschefen Staffan Eklöf beslutat. Handläggaren Heléne Ström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även juristen Ida Lindblad deltagit.

Staffan Eklöf

Heléne Ström

Växtodlingsenheten
Heléne Ström

BESLUT

2007-07-10

Plant Science Sweden AB
Herman Ehles väg 4
268 31 Svalöv

Dnr 22-1101/04,
22-7942/04, 22-7943/04,
22-7945/04, 22-450/05,
22-8615/05

Ändring av villkor i beslut

BESLUT

Jordbruksverket bifaller ansökan. Ändring av besluten gäller för resten av tillståndsperioden för respektive tillstånd. Utsättning och hantering ska i övrigt följa ansökan och tidigare beslut.

ÄRENDET

Ni kom den 9 juli 2007 in med en förfrågan om att få ändra efterbehandling av fält i ärendena med Jordbruksverkets dnr 22-1101/04, 22-7942/04, 22-7943/04, 22-7945/04, 22-450/05 och 22-8615/05. Ärendena gäller genetiskt modifierad potatis. Enligt gällande tillstånd ska försöksfälten hållas i träda året efter att ett fältförsök med genetiskt modifierad potatis har genomförts. Ni önskar nu även möjliggöra odling på försöksytorna. Skälet för ändringen är att hindra ogräs att uppförkas på försöksytorna under det efterföljande året.

Sådd kommer att ske först efter att fälten kontrollerats för överliggare. De grödor som kan komma att odlas på fälten ska vara av sådan typ som tillåter en fortsatt effektiv kontroll av överliggare och där herbicidbehandling av fälten möjliggörs. För kontroll och hantering av överliggare samt för tidigaste tillåtna potatisodling på försöksytan föreslås ingen ändring.

SKÄL FÖR BESLUTET

Jordbruksverket anser inte att den föreslagna ändringen av efterbehandling av fälten utgör någon ökad risk för människors hälsa eller miljön. Kontroll och destruktion av eventuella överliggande potatisar i fältet kommer att kunna genomföras lika effektivt som när fältet lämnas i träda. Det föreligger därmed ingen ökad risk för inblandning av den genetiskt modifierade potatisen i annan potatis.

I detta ärende har enhetschefen Staffan Eklöf beslutat. Handläggaren Heléne Ström har varit föredragande.

Staffan Eklöf

Heléne Ström

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Det krävs ett godkännande för livsmedel eller foder som innehåller eller är framställt av genetiskt modifierade organismer. Detta framgår av artiklarna 4 och 16 i förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel eller foder. De genetiskt modifierade potatisar som beslutet omfattar har inte sådant tillstånd. Detta innebär att om det finns risk för att växtdelar från överliggare från fältförsöken hamnar i skörden får denna skörd inte användas till foder eller livsmedel.